

2019-06-13
I2019/01832/US

Infrastrukturdepartementet

Trafikanalys
Rosenlundsgatan 54
118 63 Stockholm

m.fl.

Uppdrag att analysera de transporter som genereras av e-handeln

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Trafikanalys att analysera hur de transporter som genereras av e-handel kan effektiviseras för att bidra till ökad hållbarhet. Inom ramen för uppdraget ska Trafikanalys:

- Analysera hur olika segment inom e-handeln och e-handeln som helhet påverkar användningen av transporter, inklusive fördelningen mellan transport- och trafikslag, trafikarbetets utveckling och de växthusgasutsläpp som genereras.
- Beskriva vilka affärsmodeller och styrmedel som finns i dag för att dels minska trafikarbetet, dels övergå till elektrifierade distributionsfordon respektive distributionsfordon som drivs med hållbara förnybara bränslen.
- I det fall att analysen visar att e-handelns utveckling, inom vissa e-handelssegment eller för e-handeln som helhet, leder till att trafikarbetet ökar även analysera och lämna förslag på hur trafikarbetet från e-handeln kan effektiviseras så att det sammantaget minskar. I analysen ska förslagens påverkan på människors tillgänglighet till varor och tjänster och näringslivets konkurrenskraft beaktas. För förslagen ska kostnadsberäkningar, konsekvensbedömningar och bedömningar av genomförbarhet redovisas.
- Översiktligt kartlägga hur de transporter som följer av e-handelns utveckling påverkar utvecklingen av en långsiktigt socialt hållbar

transportförsörjning och utvecklingen avseende trafiksäkerhet. Om det bedöms lämpligt ska Trafikanalys även lämna förslag på åtgärder för att stärka den sociala hållbarheten och öka trafiksäkerheten inom området.

Boverket, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen (PTS), Trafikverket, Transportstyrelsen och Statens energimyndighet ska inom sina respektive ansvarsområden bistå Trafikanalys i genomförandet av uppdraget. Trafikanalys ska inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting, ett urval av kommuner samt andra berörda myndigheter och aktörer.

Uppdraget ska genomföras i dialog med Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet).

Den del av uppdraget som avser analys av e-handelns påverkan på transporter och växthusgasutsläppens utveckling ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 1 december 2019.

Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 1 mars 2020.

Skälen för regeringens beslut

Det av riksdagen beslutade långsiktiga klimatmålet innebär att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För transportsektorn har riksdagen även beslutat om ett etappmål som innebär att utsläppen från inrikes transporter, utom inrikes flyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010.

I regeringsförklaringen för 2019 framgår att regeringens ambition är att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsnation, liksom att arbetet för att genomföra den omfattande omställning som krävs för att Parisavtalets 1,5-gradersmål ska nås ska intensifieras.

E-handelns utveckling har varit närmast explosionsartad, med en nära nog fyrdubblad omsättning på tio år. I dag står e-handeln för nästan nio procent av detaljhandelns omsättning och e-handelns omsättning bedöms fortsätta öka. Den ökade e-handeln har även inneburit att fler mindre försändelser anländer med flyg till Sverige.

E-handeln påverkar såväl gods- som persontransporter och har potential att leda till färre transporter, exempelvis genom färre personresor till externa köpcentrum och genom samordning av godstransporter. Samtidigt kan e-handel leda till att nya transporter genereras, exempelvis genom fler varu-transporter och returtransporter. Å ena sidan kan fler individuellt anpassade lösningar leda till större spridning av leveranser över dygnet, vilket kan leda till mindre transportvolym i högtrafik och ett mer flexibelt system. Å andra sidan kan det innebära fler transporter eftersom det blir svårare att samlasta när alla individuella behov ska tillgodoses. E-handeln är i sig transport-intensiv och har dessutom betydande returflöden. E-handeln är också global till sin karaktär.

Samtidigt pågår en parallell utveckling mot en mer cirkulär ekonomi, där varor och tjänster samutnyttjas och produkter återanvänds i ökad utsträckning. I dag finns tjänster som kan användas för att samtransportera gods över hela världen, inklusive inom, till eller från Sverige. Det finns också tjänster som inriktar sig på samleveranser mellan vänner, grannar och lokala företag på landsbygden eller upplägg där logistikföretag samtransporterar varor den sista biten till leveransadressen.

I den nationella godstransportstrategin *Effektiva, kapacitetsstarka och hållbara godstransporter – en nationell godstransportstrategi* (N2018/03939/Ts) gör regeringen bedömningen att ett kunskapsunderlag om urbana godstransporter behöver byggas upp.

I skrivelsen *En klimatstrategi för Sverige* (skr. 2017/18:238) anger regeringen att den vill öka elektrifieringen inom hela transportsektorn. Vid sidan av elektrifieringen kommer även hållbara förnybara bränslen att spela en viktig roll i transportsektorns klimatomställning. Ökad svensk efterfrågan tillsammans med EU:s krav på hållbara förnybara bränslen och ökad internationell efterfrågan från flyget innebär att konkurrensen om tillgången till hållbara förnybara bränslen sannolikt kommer att öka, vilket innebär att takten i elektrifieringen behöver öka.

Elektrifieringen av transportsystemet sker i olika takt inom olika trafikslag för såväl person- som godstransporter. Ökad elektrifiering är särskilt positiv i städer, eftersom den bidrar till förbättrad luftkvalitet och minskat buller.

Regeringen bedömer mot denna bakgrund att en analys av hur de transporter som genereras av e-handeln påverkar utvecklingen av transporter,

inklusive trafikarbetet, och växthusgasutsläppen bör genomföras och att åtgärder som kan minska trafikarbetet bör analyseras.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Ulrika Rosenberg Sand

Likalydande till

Boverket

Naturvårdsverket

Post- och telestyrelsen

Statens energimyndighet

Trafikverket

Transportstyrelsen

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA, SBN och BB

Miljödepartementet/KL och Me

Infrastrukturdepartementet/EE

Sveriges kommuner och Landsting